

VADSTENA
KOMMUN

Tillsynsplan utifrån alkohollagen

Gäller för 2026–2027

VADSTENA
KOMMUN

Versionshistorik

Datum	Beskrivning	Uppföljning
2025-12-16	Antagen	

VADSTENA
KOMMUN

Innehåll

Syfte.....	4
Verksamheter.....	4
Ansvarsfull alkoholservering.....	4
Tillsynsmetoder	4
Samverkan.....	4
Förebyggande tillsyn.....	5
Inre tillsyn	5
Yttre tillsyn.....	5
Sanktioner	6
Tillsyn av detaljhandel med öl	7
Planerad tillsyn år 2026-2027.....	7

VADSTENA
KOMMUN

Syfte

I Vadstena är det socialnämnden som utövar tillsyn enligt alkohollagen. Enligt Alkohollagen (2010:1622) 9 kap. 2§ har kommunen och polismyndigheten tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker. Kommunen och polismyndigheten har också tillsyn över detaljhandeln med folköl. Kommunen ska upprätta en tillsynsplan som ska ges in till länsstyrelsen. Syftet med tillsynsplanen är att beskriva hur arbetet med tillsyn enligt alkohollagen ska utföras under 2026 och 2027.

Verksamheter

I Vadstena finns för närvarande 23 serveringsställen med stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten eller slutet sällskap alternativt provsmakningstillstånd för tillverkare. Ett stadigvarande tillstånd för catering till slutna sällskap finns även i kommunen.

Årliga större arrangemang med tillfällig servering till allmänheten är t ex konserter på Vadstena slott och Sommarknäppen.

Ansvarsfull alkoholservering

Ambitionen är att utbildning i ansvarsfull alkoholservering hålls årligen i Motala under förutsättning att ett tillräckligt deltagarantal anmäler sig. Utbildningen har som mål att minska berusningen hos restaurangbesökarna och därigenom minska våld och skador i och omkring restaurangerna.

Tillsynsmetoder

Tillsyn utförs enligt metoden ansvarsfull alkoholservering och Folkhälsomyndighetens handbok i tillsyn. Tillsyn sker vid behov i samverkan med livsmedelsinspektörer samt polismyndigheten, räddningstjänsten och skatteverket. Även tullverket kan medverka vid tillsyn gällande olagligt införd alkohol. Tillsyn i samverkan med andra myndigheter sker som regel årligen men med ett noga urval av både aktörer och krogar och utefter tillgängliga resurser hos andra myndigheter.

Samverkan

Vadstena kommun har ett samverkansavtal med Motala kommun där även kommunerna Boxholm, Finspång, Mjölby och Ödeshög ingår. Det är sammanlagt fyra personer som arbetar med alkoholhandläggning i dessa kommuner, där samtliga handläggare är anställda av Motala kommun. Det ger en mindre sårbarhet vid sjukdomar och semester.

När någon handläggare är ledig en längre tid har de andra handläggarna samma delegation.

VADSTENA
KOMMUN

Förebyggande tillsyn

Kommunens förebyggande tillsyn kan ske vid informationsträffar med tillståndshavarna eller genom utbildningen ansvarsfull alkoholservering. En förebyggande metod som praktiseras vid behov är s.k. dialogträffar gemensamt med polisen, i synnerhet om och när problem har uppstått vid en servering. Vid dialogträffarna deltar tillståndshavaren, alkoholhandläggaren och representant från polisen. Vid informationsträffarna kan också andra aktörer som polis, miljökontor och räddningstjänst bjudas in.

Även förebyggande nätverk som ligger under BRÅ Finns.

Inre tillsyn

Kontroll och uppföljning av tillståndshavares ekonomiska förhållanden och inbetalning av skatter och avgifter utförs löpande under året. Prioritering sker utifrån erfarenhet av verksamheten och dess innehavare. Förvaltningen får löpande bevakning på bolagsförändringar samt bristande betalningsförmåga via digitala tjänster och inhämtar uppgifter från Skatteverket samt brottsregistret.

Yttre tillsyn

Målet är att varje serveringsställe med stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten besöks minst en gång per år. Om tillståndet avser endast provsmakning sker tillsyn vart annat år. Serveringsställen som har stadigvarande tillstånd för slutet sällskap har inte samma behov av ett tillsynsbesök varje år. Vissa serveringsställen för slutet sällskap behöver endast tillsyn vid påkallad brist eller förändringar. Det kan t.ex. vara logesällskap med väldigt låg omfattning av alkoholservering, där försäljningen är marginell och där serveringen sällan är öppen. Tillfälliga tillstånd till allmänheten ska besökas i så stor utsträckning som möjligt utefter arrangemang och publik.

Att vissa serveringsställen sällan har verksamhet kan bidra till att ett fåtal serveringsställen med stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten kanske inte får ett besök under ett kalenderår. Dessa flyttas i så fall till början av nästkommande år. Upprepad och påkallad tillsyn utförs efter inkommen anmälan eller iakttagelser vid tidigare tillsyn, t.ex. om man bedömer att problem finns med ordning eller nykterhet. Tillsyn vid tillfälligt tillstånd till slutet sällskap sker vid behov.

Tillsynen utövas i första hand av kommunens egen personal men också i samverkan, främst med polismyndigheten. Vid tillsyn ska alltid den utövande tjänstemannen tillkännage sig. Detta kan dock göras i slutet av tillsynen på serveringsstället. Därför kan det hända att man först observerar serveringsstället utanför eller innanför dess väggar och kontrollerar att t.ex. mat serveras. Detta kan också göras genom att man försöker beställa mat eller lättdryck när ägaren är närvarande.

Efter varje tillsynsbesök antecknas detta i det digitala diariesystemet AlkT. En inspektionsrapport skickas eller lämnas på plats till serveringsstället vid behov.

VADSTENA
KOMMUN

Sanktioner

Enligt 9 kap 17–18 §§ alkohollagen¹ är kommunen skyldig att agera mot tillståndet om det krävs. De administrativa åtgärder som kommunen kan använda är *erinran*, *varning* eller *återkallelse*.

1 17 § En kommun får meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarigare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning om denne inte 1. uppfyller de krav som gäller för tillståndets meddelande, eller 2. följer de bestämmelser som gäller för servering enligt denna lag eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

18 § En kommun ska återkalla ett serveringstillstånd om 1. tillståndet inte längre utnyttjas, 2. det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har ingripit, eller 3. tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till. Om flera tillståndshavare har utnyttjat ett gemensamt serveringsutrymme enligt 8 kap. 14 § andra stycket får i stället tillståndet för gemensamt serveringsutrymme återkallas, om det inte kan utredas vilken tillståndshavare som är ansvarig för en händelse som ska föranleda återkallelse av serveringstillståndet.

Erinran är den mildaste av åtgärderna och visar på en brist som kan och ska rättas till med enkla medel. En erinran kan vid ett senare tillfälle vid nya överträdelser bidra till starkare åtgärder.

Varning är något som visar att tillståndet kan komma att återkallas vid upprepade överträdelser. Varning kan ges utan att erinran har gjorts innan. Tillståndet kan *återkallas* om erinran och/eller varning meddelats tidigare och ingen förbättring gjorts. Vid grövre överträdelser kan tillståndet återkallas utan att varning eller erinran meddelats tidigare.

VADSTENA
KOMMUN

Tillsyn av detaljhandel med öl

Butiker som anmält försäljning av öl (folköl) ska i Vadstena kommun besökas minst en gång per år för kontroll av egenkontrollprogram, åldersdekalering, matsortiment och skyltning i lokalen. Tillsynsbesök genomförs oftast i samband med att man utför tillsyn av tobak. En gemensam inspektionsrapport för tobak och folköl skrivs och skickas till verksamheten vid behov alternativt ges muntlig feedback på plats om något enklare fel behöver åtgärdas. Tillsyn av detaljhandel med öl diarieförs i diariesystemet OL2.

Planerad tillsyn år 2026–2027

	Antal i register	Tillsynsbesök 2026	Tillsynsbesök 2027
Verksamhet			
Stadigvarandetillstånd till allmänheten	22	22	22
Stadigvarande tillstånd för provsmakning	0	0	0
Stadigvarande cateringstillstånd (som enbart har cateringstillstånd), slutet sällskap	1	0	0
Stadigvarande tillstånd, slutet sällskap, marginell försäljning	1	1	0
Försäljning av folköl	6	6	6